

ถอดบทเรียนจากการอบรมผ่านระบบ LDD E-Learning
หลักสูตร การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ลาดชันเกิน 35 %

ผู้เข้าอบรม : นางสาวศศิธร หุ่นทอง ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

หลักสูตร : การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ลาดชันเกิน 35 %

หน่วยงานจัดอบรม : กรมพัฒนาที่ดิน

ระยะเวลา : ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๓ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

สถานที่ : ณ สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์

เรียนรู้เรื่อง การจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และ

การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดิน การตรวจสอบ แนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐๐๐๐

๒. เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

ที่มาของที่เขา และที่ภูเขา ปริมาณรอบภูเขาหรือเขา ๔๐ เมตร

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ เรื่องข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนากรมที่ดิน และเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับความเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ป. (ป.ป.ช.) ที่ได้พิจารณา ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้ทรงคุณวุฒิ มีมติให้กำหนดคำนิยามของคำว่าที่เขา ที่ภูเขา ดังนี้

- ที่เขา หมายถึง ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบ ๆ (Surrounding) น้อยกว่า ๖๐๐ เมตร

- ที่ภูเขา หมายถึง ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบ ๆ (Surrounding) ตั้งแต่ ๖๐๐ เมตรขึ้นไป โดยมี

ข้อเสนอแนะให้กรมพัฒนาที่ดินนำเอาคำนิยาม ความหมาย และหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปกำหนด ที่เขา ที่ภูเขา ลงในแผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหารมาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ส่วนการตรวจสอบสภาพพื้นที่จริงเห็นควรมีคณะกรรมการขึ้นพิจารณาตรวจสอบประกอบขอบเขตที่ปรากฏในแผนที่ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินกำหนดไว้

หลักฐานที่ต้องส่งให้กรมพัฒนาที่ดินใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบ

๑. สำเนาแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร

๒. เอกสารแนบประกอบการพิจารณา

๓. เอกสารที่ ที่อ้างถึง หรือหลักฐานทางที่ดิน

๔. การรับรองสำเนา ฯ

การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

๑. สำนักงานที่ดินจังหวัดส่งเรื่องผ่านสถานีพัฒนาที่ดินหรือสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต

๒. หน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักงาน ป.ป.ช., DSI, ศาล ฯลฯ ส่งเรื่องถึงกรมพัฒนาที่ดิน
การรายงานผลการตรวจสอบ แบ่งออกเป็น ๒ กรณี

๑. การคืนเรื่อง แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ เอกสารประกอบการพิจารณาไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง แบ่งเป็น ๓ กรณีย่อย ดังนี้

๑.๑ แผนที่ภูมิประเทศ มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหาร ย่อ-ขยาย

๑.๒ ร.ว. ๙ ไม่มีค่าพิกัดครอบคลุมแปลง

๑.๓ เอกสารไม่เซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง

กรณีที่ ๒ ตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบในแผนที่ภูมิประเทศมาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหาร
ไม่สอดคล้องกับรูปแปลงจาก ร.ว. ๙ หรือร.ว. ๒๕ จ

๒. การแจ้งผลการตรวจสอบ

การกำหนดคำอธิบายสัญลักษณ์ซึ่งกำหนดให้

สีแดง = “เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขามีความลาดชันเกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์”

สีม่วง = “เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขามีความลาดชันไม่เกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์”

สีเหลือง = “เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเขามีความลาดชันไม่ถึง ๓๕ เปอร์เซ็นต์”

สีน้ำตาล = “เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเขามีความลาดชันเกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์”

สรุป การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐

การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐ลำดับ
ชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร เป็นภารกิจซึ่งกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙
พฤษภาคม ๒๕๓๘ โดยการนำนิยามของที่เขา ภูเขา และหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างไปกำหนด
ที่เขา ภูเขา ลงในแผนที่ภูมิประเทศมาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร
ไปใช้ในการจัดทำแผนที่แสดงเขตเขา ภูเขา ก่อนแล้วจึงจัดทำแผนที่แสดงเขตพื้นที่ความลาดชันเกิน ๓๕
เปอร์เซ็นต์ การจัดทำแผนที่ดังกล่าวไม่มีการรังวัดหรือตรวจสอบในพื้นที่จริงแต่อย่างใดแผนที่ที่ได้จัดทำขึ้นจึงมี
ลักษณะเป็นข้อมูลเชิงวิชาการ ดังนั้น การนำแผนที่ดังกล่าวไปใช้เพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานที่
ร้องขอ จึงเป็นกรณีที่หน่วยงานนั้นต้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้

๑. ได้รับความรู้ ความเข้าใจความรู้เกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดิน การตรวจสอบ แนวเขตป่าไม้ถาวร
ตามมติคณะรัฐมนตรี และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตรฐาน
๑:๕๐๐๐๐

๒. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปสื่อสาร และ
ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้อย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพ

ลงชื่อ

ศศิธร หุ่นทอง

(นางสาวศศิธร หุ่นทอง)

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

ถอดบทเรียนจากการอบรมผ่านระบบ LDD E-Learning
หลักสูตร แหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน รุ่น ๑/๒๕๖๗

ผู้เข้าอบรม : นางสาวศศิธร หุ่นทอง ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

หลักสูตร : แหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน รุ่น ๑/๒๕๖๗

หน่วยงานจัดอบรม : กรมพัฒนาที่ดิน

ระยะเวลา : ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๓ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

สถานที่ : ณ สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์

แหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำไว้ในพื้นที่ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร ซึ่งจะพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ในการกักเก็บน้ำ คุณภาพของน้ำ รวมทั้งความพร้อมของเกษตรกรในการกำหนดพื้นที่ขุดสระน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาท/บ่อ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทานโดยการขุดสระน้ำในไร่นา
๒. เพื่อบรรเทาผลกระทบจากฝนทิ้งช่วง หรือภัยแล้ง ให้เกษตรกรสามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้โดยใช้น้ำจากสระน้ำในไร่นา

หลักการบันทึกข้อมูลระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ประกอบด้วยเครื่องมือสำหรับผู้ใช้งาน ๔ กลุ่ม ได้แก่

๑. เกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
๒. สถานีพัฒนาที่ดิน
๓. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต
๔. กองแผนงาน

การคัดเลือกพื้นที่และรูปแบบการก่อสร้าง

๑. พื้นที่ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและมีเอกสารสิทธิที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข.) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (น.ค.๓ กสน.๕) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ส.ป.ก. ๔-๑๘) ใบจอง (น.ส.๒ น.ส.๒ ก.) พื้นที่ คพช. และพื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร รวมทั้งเอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากกรมป่าไม้และกรมอุทยาน

๒. เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปถึงได้ตลอดปี และประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นประจำ หรือแล้งซ้ำซาก

๓. พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตามเงื่อนไขของโครงการต้องเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของดินที่มีผลต่อปริมาณน้ำที่จะกักเก็บได้ตามระดับความเหมาะสมของดิน ได้แก่ ความชื้นน้ำของดิน (Permeability) ปริมาณหินพื้นที่ใล่ล่อยู่บนดิน ความลาดชันของพื้นที่ไม่ควรเกิน ๑๕% และเป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว และเร็วมาก หลีกเลียงพื้นที่ที่เป็นดินทรายจัด พื้นที่เกลือขึ้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่ ซึ่งหากก่อสร้างไปจะทำให้ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้นานคุณภาพน้ำไม่ดี

๔. ในกรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน ๓ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากปากสระน้ำข้างละ ๒ เมตร เช่น ก่อสร้างสระน้ำขนาด กว้าง ๒๕ เมตร ยาว ๒๘ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการ ที่มีขนาดไม่น้อยกว่า กว้าง ๒๙ เมตร ยาว ๓๒ เมตร ส่วนในกรณีขุดสระน้ำลึกเกิน ๓ เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

สำหรับรูปแบบของสระน้ำตามโครงการฯ

กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระน้ำมาตรฐานความจุ ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุด โดยการพิจารณาจากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง ความยาว และความลึกของสระน้ำเมื่อมีปริมาตรดินขุด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ที่ความลาดด้านข้างต่างๆ กัน

กระบวนการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในพื้นที่

- การรับสมัครเกษตรกร
- การตรวจสอบพื้นที่
- การยกเลิก และการสละสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ
- กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
- การขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- การติดตามผลการขุดสระน้ำ

ลงชื่อ

(นางสาวศศิธร หุ่นทอง)

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอขอบพระภาศนียบัตริฉนบัณนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวศศิธร หน้หนอง

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "แหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน"

รุ่นที่ 1/2567 : ตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567

(นายปรามไ้มทย์ ยาใจ)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

สำเนาถูกต้อง

๗๕๖๖ ๗๕๓๗

นางสาวศศิธร หน้หนอง

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวศศิธร หุ่นทอง

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "การจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบพื้นที่ ความลาดชันเกิน ๓๕%"

รุ่นที่ 1/2567 : ตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567

สำเนาถูกต้อง

(นายปราโมทย์ ยาใจ)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

๑๕๒ ๗-๓๓๓.

นางสาวศศิธร หุ่นทอง

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ